

GAZETA TRANSILVANIEI

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV, Strada Lungă Nr. 5. —
— Telefon 226 —
Abonament anual 200 Lei
Pentru străinătate 500 Lei
Pentru autorizații, înștiințări și
înțirprinderi 500 Lei
Anunțuri, reclame, după tarifi

FONDATA LA 1838 DE GHEORGHE BARIȚIU

Apare de 2 ori pe săptămână

Cuvinte regale:

Pe înțelepciunea ce a arătat-o Neamul Românesc în decursul veacurilor pe această pricepere a clipelor mari, M'am bizuit până astăzi și Mă voi bizui întotdeauna în munca Mea fără șovăire pentru cel mai curat ideal al sufletului meu: așezarea Patriei Mele la locul ce i se cuvine în lumea civilizată.

LA MOARTEA PATRIARHULUI MIRON CRISTEA

Un mare dispărut

Rând pe rând dispar de pe ecranul vieții naționale, luptătorii dărji, care prin munca titanică depusă pe ogorul cauzei mari și sfinte, cum este cea națională, i-au adus maxumul de strălucire.

Sună cu vaer de jale pe tot întinsul Țării, dangătul de clopot, căci cel ridicat de pe meleagurile Topliței Române, șeful bisericii ortodoxe răsăritene, Patriarh al României, odihnește intru Domnul.

Departa de Țara pe care a lăsat-o și a divinizat-o până la ultima-i clipă, luptătorul neînfricoșat care a ținut în mână nestinsă flacăra naționalismului, cel, adevărat, a plecat pentru eternitate din mijlocul pas-torilor săi.

Ca elev de liceu îmi trec prin fuorul amintirii cu trei decade în urmă, și-i revăd personalitatea integră a Episcopului de Caransebeș din slova-i tipărită în „Telegraful” din Sibiu și în „Românul” și „Tribuna” din Arad.

Il revăd cu figura-i blajină într-una din zilele anului 1937 în timpul unei plimbări matinale pe Dealul Patriarhiei, când după ce am primit binecuvân-

țarea arhierescă, i-am vorbit în termeni mișcători de „Gazeta Transilvaniei” din Braşov. Ochii i s'au inseninat, iar vorba-i mieroasă, mi-a șoptit: „ei Domnule Procuror erai încă tânăr când slova mea se tipărea în centenara foale”.

Nu voi căuta în aceste rânduri să fac portretul cultural, politic și bisericesc al marelui dispărut.

Pe discul istoriei care va vorbi generațiilor viitoare el se găsește de mult înregistrat.

În cripta-i funerară dela Patriarhie trupul primului Sfetnic al Coroanei din rândul suprem al Ierarhilor va dormi cu liniște și seninătate somnul vesniciei, căci visul copilăriei portat pe colinele Topliței române l'a văzut înfăptuit contribuind cu puteri nesecătuite la apoteoza României întregite pentru totdeauna.

Sună clopotele pe tot întinsul Țării, jalea unui neam întreg pentru unul dintre cei mai aleși fii, pentru primul Patriarh al României și Prim sfetnic al Coroanei — pentru un mare dispărut.

N. T. Simionescu.

Funeralele naționale

ale Patriarhului României Dr. Miron Cristea, Președintele Consiliului de Miniștri și Consilier Regal.

Președinția Consiliului de miniștri a stabilit următorul program al funeraliilor naționale ale Patriarhului:

Duminecă, 12 Martie 1939.

Un serviciu religios se va oficia de către Înaltul Cler, în Salonul Regal din Gara de Nord, transformat în Capelă, la ora 15, în prezența:

Familiei, Reprezentantului M. S. Regelui, Președintelui Consiliului de Miniștri, Ambasadorilor, Consilierilor Regali, Membriilor Guvernului, Comandanții „Străjii Țării”, Membriilor Corpului Diplomatic, Membriilor Consiliului Superior al „Frontului Renașterii Naționale”, Foștilor Miniștri, Decanilor și Profesorilor Facultăților de Teologie, Reprezentanților Bisericii și Cultelor Străine, Reprezentanților Înaltelor autorități civile și militare care de obicei sunt invitați de Președinție ca Reprezentanți Oficiali. Reprezentanții Academiei Române, al Clerului din întreaga Țară, o

delegație de Comandanți și Comandante de Străjeri și a Reprezentanților Societăților Culturale și ai diferitelor Societăți cu drapele, Armata.

După terminarea serviciului religios, sicriul va fi așezat în Carul mortuar.

În acel moment clopotele Bisericii din Capitală, vor suna pe tot timpul parcursului.

Cortegiul se va forma în ordinea următoare:

O secție de jandarmi pedestri, Coroanele, Clerul, Decorațiile, Carul mortuar, ale căror cordoane vor fi ținute de către: Consilierii Regali, un membru al Guvernului, Primul-Președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție și două Ofițeri Generali, Familia, Reprezentantul M. S. Regelui, Președintele Consiliului din Miniștri, Ambasadorii, Consilierii Regali, Membrii Guvernului, Comandanții „Străjii Țării”, Membrii Corpului Diplomatic, Membrii Consiliului Superior al „Fr. Renașterii Naționale”, Foștii

Miniștri, Decanii și Profesorii Facultăților de Teologie, Reprezentanții Bisericii și Cultelor Străine, Reprezentanții Înaltelor autorități civile și militare care de obicei sunt invitați de Președinție ca Reprezentanți Oficiali, Reprezentanții Academiei Române, al Clerului din întreaga Țară, o delegație de Comandanți și Comandante de Străjeri, Societățile Culturale și Reprezentanții diferitelor Societăți cu drapele, Armata.

Trăsura de gală a M. S. Regelui, Armata.

Cortegiul va parcurge: Piața Gării, Calea Griviței, Calea Victoriei, Planșeul Dâmboviței, Piața 8 Iunie până la Biserica Sf. Patriarhii, unde corpul defunctului va fi așezat în Naosul Bisericii.

Armata va fi așezată pe parcursul dela Gara de Nord la Patriarhie. La trecerea cortegiului muzicile și gorniiștii vor cânta ruga, iar trupele vor da onorul, descoperite.

Înapoia armatei vor fi așezați: funcționarii statului, străjerii, societățile și corporațiile cu drapele lor cernite.

Ținuta va fi: Pentru membrii guvernului și ai „Frontului Renașterii Naționale”, uniforma, ținute de ceremonie, mănuși albe, cu decorații și cordon, doliu la braț.

Pentru civili: frac, cravată albă, mănuși negre, pălărie înaltă, palton (decorațiunile Comandorii).

Pentru militari: de ceremonie, decorațiuni; cordon, doliu la braț.

Corpul defunctului va fi expus în Naosul Patriarhiei, pentru a fi văzut de public, în ziua de Luni 13 Martie, dela ora 8 până la ora 19.

Martii, 14 Martie 1939.

— Însmormântarea. —

La ora 11 va începe oficierea serviciului religios de însmormântare în Biserica Sf. Patriarhii, de către Înaltul Cler, în prezența:

Familiei, Reprezentantului M. S. Regelui, Președintelui Consiliului de Miniștri, Ambasadorilor, Consilierilor Regali, Membriilor Guvernului, Comandanții „Străjii Țării”, Membriilor Corpului Diplomatic, Membriilor Consiliului Superior al „Frontului Renașterii Naționale”, Foștilor Miniștri, Decanilor și Profesorilor Facultăților de Teologie, Reprezentanților Bisericii și Cultelor Străine, Reprezentanților Înaltelor autorități civile și militare care de obicei sunt invitați de Președinție ca reprezentanți oficiali, Reprezentanții Academiei Române, al Clerului din întreaga țară, o delegație de comandanți și comandante de străjeri, Societă-

țile culturale și reprezentanții diferitelor societăți cu drapele.

După terminarea serviciului religios — urmează cuvântările — după care sicriul va fi ridicat și se va face ocolul bisericii, apoi va fi coborât în criptă, pentru odihna de vecl.

În acel moment clopotele tuturor bisericilor vor suna.

O companie de onoare cu muzică va da onorurile.

Ținuta în această zi va fi: Pentru Membrii Guvernului și ai Consiliului Superior al Frontului Renașterii Naționale: uniforma de ceremonie, mănuși albe, cu decorații și Cordon, doliu la braț.

Pentru civili: frac, cravată albă, vestă neagră, mănuși negre, decorații și Marii Crucii cu Cordon, pălărie înaltă.

Pentru militari: de ceremonie

Dela Serviciul Social Braşov

Parastas în memoria Patriarhului dr. Miron Cristea.

Duminecă, 12 Martie c., ora 11 a. m., va avea loc, în toate bisericile din oraș și județ, servicii divine în memoria celui care a fost Patriarh și Prim-ministru al țării, Înalt Prea Sfințitul dr. Miron Cristea.

La ora 12 a. m., în sala „Astra” părintele D. Tohăneanu va vorbi despre viața, activitatea și meritele prea fericitului dispărut, punând în lumină — așa cum se cuvine — opera pe care înaltul conducător al Bisericii României o lasă în urma atâtor ani de stăruitoare muncă.

Autoritățile și publicul este rugat, — și pe această cale — să participe la cele două solemnități.

Din ordinul președinției consiliului de miniștri, direcțiunea generală a C. F. R. a luat dispozițiunea, ca în prilejul funeraliilor naționale ale I. P. S. Patriarh Dr. Miron Cristea, să se acorde călătoria gratuită membrilor consiliului superior al Frontului Renașterii Naționale, pe baza cărților de legitimație, delegațiilor clerului: preoți, călugări și călugărițe, pe baza legitimațiilor eliberate de prototereul respectiv, precum și delegațiilor țărănești din Toplița și Caransebeș.

Gratuitatea călătoriei este acordată atât la ducere cât și la întoarcere.

Autoritățile publice și școlile vor fi închise Martii, 14 Martie a. c., când va avea loc însmormântarea Patriarhului Miron Cristea.

cu decorații și Cordon, doliu la braț.

Toate autoritățile publice și școlile vor fi închise în ziua de Martii 14 Martie.

Invitațiuni speciale nu se fac; acest program ținând loc de invitație pentru toate persoanele prevăzute în el, cum și pentru reprezentanții înaltelor autorități civile și militare care de obicei sunt invitați de Președinție ca reprezentanți oficiali și pentru Societățile culturale, etc.

Sâmbătă 11 și Duminecă 12 Martie, se va arbora în Capitală drapelul tricolor cernit, iar Martii 14 Martie, se va executa această dispoziție atât în Capitală cât și în țară.

În drum spre Capitală

Azi, Sâmbătă, la ora 11,22 trenul mortuar cu osemintele I. P. S. S. Patriarh a sosit la Jimbolia, la ora 13,33 la Caransebeș, la ora 15,40 la T. Severin, la ora 17,34 la Craiova, la ora 20,10 la Pitești, la ora 21,30 la București.

În semn de doliu

În semn de doliu național, Președintele Consiliului de Miniștri, hotărând ca în ziua de Duminecă 12 Martie 1936 (toată ziua) și Martii 14 Martie, până după însmormântare, toate spectacolele să fie suspendate.

Darul M. Sale Regelui făcut sătenilor. Plugurile dăruite de M. S. Regele Carol II, la începutul anului, ca un simbol de muncă nouă, au fost expediate de fabrica „Reșița” celor 1123 de gospodari, membri ai căminelor culturale, aleși ca cei mai vrednici din satele lor.

Aceste pluguri au fost expediate Căminelor culturale și vor fi distribuite celor 1123 de gospodari din cele 1123 de sate, Duminecă, 19 Martie, în cadrul unei înălțătoare solemnități.

Pius XII va fi încoronat Duminecă. În catedrala Sf. Petru se fac ultimele pregătiri în vederea încoronării Papei Pius XII, care va avea loc mâine Duminecă, 12 Martie, pe balconul actual al catedralei.

Va fi prima încoronare papală, care se face în văzul mulțimii adunate în Piața Sf. Petru, din 1846, când a avut loc ultima ceremonie de acest fel, la încoronarea Papei Pius IX.

Casa de pensii a scriitorilor

Toți marii monarhi au creat secolii de literatură", a spus d-l M. Ralea, ministrul muncii, în expozeul făcut presei, cu privire la noua lege pentru înființarea unei Case de pensii a scriitorilor. În adevăr, marii regi, cari și-au săpat cu litere de aur numele și domnia în istoria popoarelor, au fost protegătorii literelor și artelor, dând un impuls covârșitor civilizației omenirii.

Încă dela suirea Majestății Sale pe Tronul României, poporul nostru a recunoscut în Regele său un monarh al civilizației specifice țării noastre, un adevărat „Voevod al culturii românești", care a întemeiat, încă dela începutul domniei, mari instituții de cultură, acordând înaltul Său sprijin tuturor instituțiilor culturale existente și tuturor muncitorilor de pe ogorul scrisului, artelor și științelor.

Din aceeași ocrotire paternă față de toate categoriile sociale și mecenat regesc față de scriitori și artiști, s'a realizat acum

noua Casă de pensii, menită să asigure o bătrânețe decentă și liniștită scriitorilor.

Expunând rostul și funcționarea acestei Case, d-l M. Ralea a arătat aceeași pricepere practică cu care a realizat organizarea instituțiilor de asigurare muncitorească, același spirit de omenească înțelegere a nevoilor celor ce muncesc pe ogorul culturii, așa cum a dovedit în atâtea rânduri o dorință și o convingere nestrămutată, de a ocroti munca celor din fabrici și ateliere.

Casa de pensii a scriitorilor este o inovație interesantă din punct de vedere social și de mare importanță pentru cultură; condițiile de viață ale scriitorilor sunt uneori destul de grele, iar gândul la o bătrânețe fără sprijin, depriant. Scriitorul, odată cu asigurarea soartei sale, va dobândi și liniștea sufletească, necesară muncii și creațiilor lui, de care se leagă progresul și civilizația unui popor.

Aviația civilă românească

Interesul din ce în ce mai mare, pe care opinia publică românească îl manifestă pentru aviația noastră în general, a făcut ca forurile competente să lucreze cu puteri sporite pentru ridicarea ei.

Paralel cu aviația militară menită să joace un rol deosebit în caz de război, aviația civilă a înregistrat în ultima vreme, un progres uimitor. Datorită permanentei susțineri din partea ministerului aerului și marinei, datorită sprijinului și înțelegerii pe care opinia publică o manifestă, aviația civilă românească se află astăzi într-o poziție de egalitate față de cele străine.

Inițiativa particulară prin asociațiile de propagandă aviatice a putut forma într'un timp destul de scurt, un lot impresionant de piloți, cari pot fi întrebuințați pentru apărarea națională.

Apoi, datorită înțeleptei conduceri a soc. L. A. R. E. S., avem astăzi în toată țara, o foarte dezvoltată rețea de linii aviatice, puse la dispoziția rapidelor legături între diversele centre îndepărtate, de pe tot întinsul țării.

Printr'o convenție stabilită între Regia Autonomă P. T. T. și soc. L. A. R. E. S., serviciul poștal, fără nici o taxă suplimentară, va fi făcută prin avioanele acestei societăți.

Dar progresul, pe care vrem să-l subliniem aici și pe care l-a făcut aviația noastră civilă, nu se rezumă numai la aceste înăptuiri. De curând Ing. Ion Cociașu, unul din cei mai emeriți piloți amatori ai țării, a terminat un raid București-Bombai și retur, în cele mai bune condițiuni.

După cum se vede, aviația civilă românească, în toate manifestările ei și ramurile de activitate a făcut progrese îmbucurătoare.

Și în acest domeniu — al aviației — spiritul întreprinzător românesc, inteligența noastră creatoare și curajul caracteristic raselor noastre au dovedit prin muncă, perseverență și tenacitate că se poate înfăptui mult.

Aviația civilă românească se află astăzi la egalitate cu multe aviații străine, cari au posibilități mult mai mari decât noi și cari s'au dovedit imbatabile în progresele tehnice.

Este un fapt, care trebuie să ne bucure.

Convocare

Societatea Junilor Brașoveni convoacă pe membrii săi la parte la adunarea generală ordinară ce va avea loc Duminică 19 Martie 1939 ora 3 pm. în localul Școlii Primare Nr. 3 din Str. Dr. Vasile Lucaci, la ordinea de zi fiind:

1. Inscrisura de noi membrii.
2. Raportul Secretariatului.
3. Raportul Casieriei.
4. Raportul cenzorilor.
5. Alegerea șerjilor.
6. Diverse.

Dacă adunarea nu va fi în număr, se amână conf. art. 27 din statute cu opt zile, când se va ține în același loc și oră, cu orice număr de membrii.

Președinte, Secretar gen.
Dr. Gh. Puiu C. Mureșanu

Farmacii de serviciu. Dela 11—18 Martie vor face serviciu peste amiază, noaptea și Duminica, farmaciile: Ferdinand Jekelius, la „Speranța" din strada Regele Carol 17 (fostă Str. Porții 23) și Albert Eichhorn, la „Turnul Negru", Blumena, Calea Victoriei 39.

Somnul sănătos

S'au scris multe cărți până acum despre somn, dar nici odată problema aceasta nu a fost tratată atât de amănunțit și cu atâta competență ca în scrierea interesantă a profesorului Dr. Heinrich Nelson. ce a apărut de curând în editura casei Hippokrates-Verlag, Stuttgart.) sub titlul „Der gesunde Schlaf", pe românește: „Somnul sănătos". Autorul cercetează cu deamănuntul toată literatura mai nouă, referitoare la problema somnului și aceasta în legătură cu igiena individuală. A mai scris de altfel și alte cărți, care atacă această problemă.

Mă voi nizuși să expun în cadrele acestui articol ceea ce mi se pare mai interesant și de reținut din susmenționata scriere. Marele filosof Kant a considerat somnul ca ceva indispensabil și a spus o vorbă grea: „Luați-i omului nădejdea, luați-i somnul și veți avea cea mai nenorocită creatură de pe fața pământului". Aproape toți filozofii, din toate timpurile, a avut unul fiecare propriile lui idei despre somn. Celebru chirurg și fiziolog american Dr. Alexis Carrel, distins cu premiul Nobel, în cunoscuta sa scriere „Omul, ființa necunoscută" (despre care a mai fost vorba odată în Nr. 3—1939 al „Gazetei"), caracterizează foarte bine degenerarea rasei albe, ce o atribuie lipsei de rezistență naturală. Bolile mintale au devenit o primejdie serioasă și aceste boli ne amenință mai mult decât tuberculoza, cancerul, maladiile de cord și rinichi, ne amenință chiar mai mult decât tifosul, holera etc.

Trebuie să ne ferim de ele și aceasta nu numai din motivul că sporesc numărul criminalilor, ci, înainte de toate, fiindcă irosesc vîlga rasei albe, rasea ce azi este stăpînitoare. Cum definește autorul somnului? Înainte de toate: o stare de nemiscare a corpului și spiritului. Multe obiecțiuni s-ar putea aduce împotriva acestei definiții. Somnul însă mai are și un alt criteriu — ne spune mai departe autorul: odată cu somnul înceată și starea noastră conștientă. Este cunoscut faptul, că toate organele funcționează alicum când dormim și alicum când suntem trezi. Sistemul central al nervilor emite numai impulsuri slabe și puține în timpul somnului. Pupilele devin mai mici, musculatura este aproape fără excepție desconggestionată, destinsă. Activitatea aparatului circulatoriu încă este mai slăbită, iar schimbul de materii în mare măsură redus. În țesăturile și lichidele corpului, se pot constata pretutindeni anumite schimbări. Protoplasmă are nevoie și ea de repaus, pentru a se restabili. Insomnia este azi mai mult decât oricând, o problemă culturală. Este o suferință azi foarte răspândită, mai cu seamă în clasele mai în etate.

În toate timpurile a existat insomnia, a fost însă cu totul alta ca cea din ziua de azi. Ea nu a avut calitate permanentă și nici nu a stăpînit mase întregi ca în prezent. Maladii trușești, perturbățiuni externe, neliniște sufletească (grijă, desamăgiri, etc.) acestea și alte cauze necuprinse aici, provoacă insomnia. Există fără îndolală o strînsă legătură între modul nostru de viață și calitatea somnului. Toate întâmplările zilei se reflectează și asupra somnului. S'ar putea scrie — zice autorul — un manual întreg de igienă individuală din punctul de vedere a somnului. Există

*) În România se găsește la librăria medicală H. Welther, Sibiu, Str. Regina Maria 28.

chiar o literatură specială referitoare la somn. Se poate spune că o măsură înțeleaptă în toate lucrurile, un mod de viață natural, relații sociale bine orânduite, ca: un anturaj de care ne simțim legați în mod cordial, oameni cari tind spre aceleași idealuri ca și noi și nu mai puțin o viață familiară bine orânduită, liniștită, sunt tot atâtea factori ce ne aduc un somn sănătos, natural. Ar mai fi de remarcat încă și alți factori, cari determină somnul: alimentația, aerul (în timpul nopții fereastra întredeschisă potrivit temperaturii din afară) echilibrul bine stabilit între muncă și repaus, evitarea surmenajului, exerciții de gimnastică dimineața după ce ne-am sculat din pat etc. Cu tablete „hipnotice" se poate — în cel mai bun caz — produce un somn „chimic" însă nici decum un somn natural. Și unde mai pută că toate remediile „hipnotice" conțin mai mult sau mai puțin otrăvuri.

T. T.

Asociația

Pensionarilor Publici-Brașov

CONVOCARE

În conformitate cu art. 29 și 50 din statute, convocăm pe membrii acestei Asociații, în adunarea generală anuală, care se va ține în ziua de 12 Martie 1939, ora 9 dim. în sala Sfatului orașenesc din Brașov, cu următoarea ordine de zi:

1. Cuvîntarea de deschidere a președintelui.
2. Citirea procesului verbal al ședinței adunării generale din 1938.
3. Darea de seamă a activității Consiliului de administrație pe 1938.
4. Darea de seamă asupra situației bănești pe anul expirat. Raportul comisiei de cenzori și descărcarea gestiunii pe 1938.
5. Votarea bugetului pe 1939.
6. Ratificarea membrilor cooptați în cursul anului.
7. Alegerea unei noul comisii de cenzori.
8. Diverse comunicări și propuneri.

Propunerile, ce nu pornesc din sânul comitetului, vor fi anunțate în scris președintelui, cel puțin cu 3 zile înainte de data fixată pentru ședința adunării generale.

Dacă la data și ora indicată mai sus, nu va fi prezent numărul de membri cerut de statut, adunarea se va amâna de drept cu o oră, adică la ora 10, când se va ține cu orice număr de membri vor fi prezenți.

Insistăm ca membrii să se prezinte în număr cât mai mare, urmând a li se face comunicări importante în legătură cu organizarea societății în Frontul Renașterii Naționale; organizarea corporativă; chestiunea scumpetii din orașul nostru în raport cu valoarea pensiilor etc. Brașov, la 22 Febr. 1939.

Președinte, Secretar,
Ioan Mailat I. Popovici

De vânzare o sufragerie modernă, puțin uzată. Adresa Str. Castelului 30, parter din față. 138 1—2

Proprietari! Procurați - vă tăblițe: APARTAMENT No. .... conform Legii din 14. II. 1939 dela: Librăria „Cartea Românească", Piața Unirii; Kugler & Co., Regele Carol; „Sole" Str. Mihail Weiss 2. 139 1—3

Se dă de suflet un copil din flori de 2 luni, Str. General Moșoiu 20. 148 1—2

Rolul Băncilor românești din Ardeal

Activitatea băncii „Ardeleana"

Orăștie, 18 Martie.

Băncile românești din Ardeal, înființate cu mari greutăți sub stăpînirea ungurească, au devenit focarele de incurajare a elementului românesc pe teren economic, financiar și social-cultural. Prin ele a ajuns elementul românesc, scos din ghimarele Băncilor străine și a uzurașilor, la bunăstare în toate ramurile.

Una din cele mai vechi Bănci este „Ardeleana" dela Orăștie, care și-a ținut de curând adunarea generală.

A reales cu această ocazie în consiliul de administrație pe d-nii: Dr. Augustin Deac consilier de Curte de Apel în pensii, d-l Ioan Moța protopop, Aron Demian inspector general secundar, dr. Simion Dragomir notar public în Ilta, Petru Guia comerciant în Deva și Aurel Grădina.

D-l Cornel Mihailă, directorul executiv al Băncii, a făcut o expunere a activității dezvoltată de către Banca „Ardeleana" după legea conversiunii, spunând între altele: „Bilanțul din anul trecut încheie una dintre cele mai grele etape din viața de 53 ani a băncii „Ardeleana", a arătat greutățile pe care le-a avut de învins în urma legii conversiunii, dar cu toate acestea banca, după cum reiese și din cifrele ultimului bilanț, este refăcută, activă, solidă și demnă de încrederea publicului. Cu toată criza, prin care a trecut în ultimii 4 ani, a acordat aproape 60 milioane lei împrumuturi, în mare majoritate românilor, contribuind la întărirea și prosperarea elementului românesc, în cercul ei de activitate. Iși exprimă apoi părerea că după ce Banca este refăcută, ea va fi și mai folositoare vieții economice.

Arată cât de mult a contribuit la refacerea băncii d-l dr. Aurel Vlad, președintele consiliului de administrație. Datorită competenței, prestigiului și trecutului d-sale, banca s-a însă sănătoșat în timp cu mult mai scurt decât era de așteptat și

a putut și în timpul de mare criză să acorde împrumuturi.

Dr. Aurel Vlad, președintele consiliului de administrație al Institutului aduce mulțumiri din partea adunării generale direcțiunii Băncii Naționale pentru sprijinul dat Băncii „Ardeleana", datorită căruia Banca a putut să treacă mai ușor peste greutățile conversiunii. Face un apel călduros către membrii consiliului de administrație și către acționari ca să se solidarizeze în jurul Institutului și să sprijinească întărirea Băncii iar funcționarii să și facă îndatoririle cu devotament și înasulire, ca astfel prin munca lor să contribuie la propășirea Institutului și să se poată bucura de roadele muncii lor.

Adunarea generală ia sfârșit într'o atmosferă de încredere în ce privește viitorul Institutului, căci Banca „Ardeleana" a dezvoltat în mod conștient și consecvent în lungă-i viață o rodnică activitate națională, socială și culturală, iar pe teren economic a contribuit la întărirea Românilor din cercul ei de activitate. Este o instituție, care se bucură cu drept de toată încrederea.

Dr. Eugen Munteanu.

Pentru I.O.V.-Brașov

Societatea Mutlăștilor Invalizi din Război, secția Brașov a primit din partea Casei Generale de Pensii următoarea adresă:

Avem onoare a vă confirma primirea memoriului Dvs, depus la Președinția Consiliului de Miniștri și care a fost înaintat în copie și Casei Generale de Pensii în care sunt cuprinse la punctele 1, 2 și 3 doleanțele Dvs. cu privire la aplicarea legii I.O.V. din 1932, relativ la pensii.

Vă facem cunoscut că doleanțele exprimate vor fi luate în discuție odată cu întocmirea lucrărilor bugetului pe anul 1939 1940, în măsura în care posibilitățile financiare ale Statului vor permite.

Jucați cu încredere la

LOTERIA de STAT

COLECTURA OFICIALA

Sedial Central: CLUJ, Str. Regina Maria Nr. 46
Brașov, Strada Voevodul Mihai 26

Cu ochii iarăș la sate

Nicieri mai mult ca la sate — ochii celor ce au grija pământului — nu se ridică mai des și mai cu rugăciune. Nici când, mai ales, aceste priviri n-au implorat seninul cerului, ca în zilele acestea ale lui Martie din fiecare an. Intr'adevăr după trecerea lunilor de iarnă, după scurgerea acestui răstimp de aproape și forțată trândăvie, omul țarinei simte tot mai neastăpănit, tot mai adânc chemarea pământului. Încă nu s'au lăsat zăpezile, până a nu se desfundă zăgăzurile, omul acesta al câmpiilor și holdelor, pleacă să-și vadă pământurile ieșite din iarnă. Își plimbă în lung și în lat privirea, le pipăie bulgării și brazdele. Măsoară cu pași mari capetele și mijloacul, pentru convingerea că iarna și zăpezile să nu îi știrbit ceva din mărimea lui. Apoi se întoarce iarăș acasă. Și începe să-și facă iarăș planurile de lucru pentru noul an al țarinilor.

Despre aceste planuri, pe care fiecare gospodar trebuie să și-le facă, vrem să facem acum câteva sublinieri.

Se știe într'adevăr, că orice primăvară și cu ea însăși, pune iarăș în discuție problema însăși a agriculturii noastre. Și fiecare an, a făcut comisi, s'au făcut rapoarte, s'au redactat soluții, cari au rămas mereu numai între cartoane. Campaniile de înzestrarea agriculturii, toate acele trambiițări de ajutorarea ei, țineau tocmai până țaranul își semăna ultima bucată de pământ. Norocul nostru și al tuturor a fost, că plugarul — om cu grije și bun simț — nu a dat importanță a celor campanii și nu a așteptat

punerea lor în practică. Altfel ar fi rămas și el și noi fără pâine. Se obișnuise cu aceste vestiri și le socotea dela o vreme firești ca vânturile cu zăpadă din Martie și ca ploile din April. Erau și ele lucruri necesare pentru vremuri cari au trăit cândva. Astăzi, problema nu se mai pune în felul acela. Acum se cer numai realizări.

Nu vom fi noi acela cari — ignorând specialiștii în această materie — vom preciza ceea ce este primul necesar, pentru oamenii satelor noastre. Nu vom înșira, de asemenea, cari ar fi posibilitățile și în ce condiții s'ar putea realiza acestea, pentru grabnica punere la punct a nevoilor plugarilor noștri. Nimic din toate acestea. Avem din abundență, organe de control și îndrumare, pentru fiecare compartiment din activitatea satească. Se cunosc cu lux de amănunte și date, toate lipsurile, toate necazurile, toate golurile cari se cer împlinite. De-aceia noi nu le vom arăta. Vom spune numai, că țărâniimea satelor noastre — așa de admirabil încadrată în noul ritm al vrierilor noastre românești — merită o reparație, care, pe lângă efectivă ajutorare, să o facă să uite niște vremuri, cari l-au semănat paragini în ogoare și sulete. Satele nu mai vor nimic anunțat. Programele de activitate să fie ascunse! Ele vor pe teren prezentă autoritatea, cu mâna ei de ajutor. O vor dela început și pretutindeni. O vreme nouă nu se face decât cu treburi noi. De-aceia — atenție la sate.

Jugoslavia, la dorința Italiei, a înțeles să soluționeze în bine problema minorităților maghiare din această țară, pe când același Jugoslavie nu s'a gândit la soluționarea situației românilor de pe acele meleaguri. Căci dacă s'ar fi gândit, nu ar fi așteptat să se scurgă 20 de ani dela Unire, fără ca să binevoiască a deschide din proprie inițiativă școlile și bisericile românești, așa cum ar fi de dorit să facă un aliat și bun amic. Iar românii de acolo, pătrunși de spiritul de datorie, bună credință și bună cuvântă față de statul, al căror cetățeni loiali sunt, n'au voit să facă dificultăți procesului de consolidare al Statului Jugoslav, amic și aliat.

Nu s'a pornit de către românii macedoneni din Jugoslavia o acțiune paralelă cu a Ungurilor, Italianilor și Albanezilor. Dacă ar fi făcut-o, azi ar fi fost într'o situație susceptibilă să devie din ce în ce mai bună. E cunoscută însă — și e dureros că este așa cum se prezintă azi — situația românilor din Jugoslavia, care, după cum ștu prea bine și aliații noștri, au luptat pentru libertatea poporului Sârbesc, contra Turcilor. Istoria o spune și o dovedește.

Ministru de Externe al Jugoslaviei este dl. Tințar Marcovicu, în ale cărui vine știm că curge și sânge de macedonean de a lui Tințar Iancu, care, când Karageorghe, întemeietorul actualei dinastii regale, a ridicat steagul pentru libertate, contra Turcilor, a oferit serviciile sale prețioase, ca, împreună cu oamenii lui și cu Căpitanul Velcu să lupte vitejește pentru eliberarea Serbiei de sub Turci. Tințar Iancu ca român macedonean iar Velcu ca român din Valea Timocului Sârbesc. Domnul Tințar Marcovicu, s'a convins și de dragostea României față de Jugoslavia. Ar face deci un serviciu propriei sale țări, dacă ar interveni pe lângă guvernul din Belgrad, mai ales pe lângă dl. prim ministru Svetkovicu, care a fost chemat la putere să soluționeze problemele interne, ca să ușureze soluționarea doleanțelor românilor macedoneni și timocenii, prin deschiderea de școli și biserici. În felul acesta, Românii de acolo vor fi și mai aprigi sprijinitori ai consolidării statului jugoslav, iar statele din afară vor fi încă odată convinse de sinceritatea statelor din Înțelegerea Balcanică, care apără pacea.

Petre Janura

Serbarea

Premilitarilor dela Brașov

Subinspectoratul Pregătirii Premilitare al Municipiului Brașov, a organizat o producțiune în dimineața zilei de 5 Martie 1939, în sala teatrului "Astra". Programul, foarte bogat, variat și bine întocmit, a cuprins:

Partea I-a; contribuția tuturor școlărilor de stat și confesionale minoritare; coruri bărbătești, cor cu fanfară, cântându-se Marșul Premilitar de colonelul D. Cantea; orchestra, quartete, duet, o demonstrație asalt de scrimă; potpururi naționale, executate de fanfara premilitară I. A. R.

Partea II-a, o comedie bufă „Incurcătura dela Urziceni”, jucată de trupa I. Băjescu-Oardă.

Execuția programului a fost la înălțime și e de dorit ca asemenea serbări populare și de-o asemenea calitate, să putem avea cât mai des.

Cetiți și răspândiți
„GAZETA TRANSILVANIEI”
cel mai vechi ziar românesc

Reducerea amenzilor silvice

D. ministru al agriculturii a semnat o decizie prin care se autoriză d-nii șefi ai inspectoratelor silvice și directorii regionali silvici, să încheie tranzacțiuni în procesele de delict și contravențiuni silvice comise de săteni și proprietari de păduri, aflate încă în curs de judecată, cu o reducere de 75 la sută din valoarea amenzilor înscrise în concluziunile proceselor relative.

Nu vor beneficia de aceste reduceri societățile exploatare și antreprenorii exploatare de păduri.

Flecarea contravenient ca să obțină scăderea amenzii, trecuie să facă cerere șefului de ocol respectiv.

Legea pentru amnestierea faptului de neprezentare la viza livretelor model E. I.

„Monitorul Oficial” publică următoarea lege;

Art. I. — Este amestiat în puterea legii de față, faptul de neprezentare la viza livretului model E. I., infracțiune privitoare la regulile relative la pregătirea mobilizării, prevăzută de art. 7 din legea ofițerilor de rezervă și pedepsită de art. 224 bis din vechiul cod de justiție militară și art. 571 din noul cod de justiție militară, comis de ofițerii de rezervă până la data decretului de față.

Art. II. — Persoanele prevăzute în articolul precedent, pentru a beneficia de prezenta amnestie, sunt obligate să se prezinte la viza livretelor pentru anul 1938 până la data de 30 Aprilie 1938.

Praga a demis pe șeful guvernului slovac

PRAGA, 10. — Președintele Republicii a desărcinat din funcțiunile lor pe următorii membri ai guvernului autonom al Slovaciei: dr. Iosif Tisso, președintele consiliului de miniștri, dl. Pruzinsky, ministrul economiei și pe dl. Fernand Durcansky, ministrul comunicațiilor și lucrărilor publice.

D-l Joseph Svek, actual vice-președinte al consiliului de miniștri a fost numit președinte al consiliului de miniștri ai Slovaciei.

Cercurile autorizate declară că înlocuirea d-lui Tisso la președinția consiliului de miniștri al Slovaciei a fost necesară din cauza atitudinii luată de unii oameni politici din Slovacia, cari întrețineau o stare de agitație contra statului în rândurile populației slovace.

INFORMAȚIUNI

Subsecretariatul de Stat al Propagandei a primit alaltăeri vizita lordului Illiffe, coproprietarul ziarului „Daily Telegraph” și al trustului de presă Allied News-Papers, a lordului Marchwood, membru al partidului conservator britanic și d-nei și d-lui colonel G. Philippi și a d-lui Neville Smith, veniți să ne viziteze țara.

La Subsecretariatul de Stat al Propagandei li s'a făcut o prezentare a filmelor documentare și turistice românești.

Conferință. În cadrul Institutului de cultură româno-german secția Brașov, cunoscutul scriitor și poet sas, d-l Otto Folberth, directorul liceului german din Mediaș, va vorbi în ziua de 16 Martie a. c. la ora 8¹/₂ seara, în sala de muzică a liceului „Honterus” despre marele martir al sașilor și filoromân Stephan Ludwig Roth.

Atragem atenția intelectualilor români că conferințarul va vorbi în limba română, d-sa fiind un distins scriitor și cel mai bun cunoscător al ilustruului defunct, St. L. Roth, despre care d-l prof. N. Iorga spune: „Sașilor nu li s'a ivit niciodată un bărbat, care s'ar putea asemăna cu acesta”.

*

Premilitare. În ziua de 12 Martie a. c., ora 16, are loc la Radio, ora premilitară, cu următorul program:

Semnalul orei; Marșul Pregătirii Premilitare; Cuvânt către premilitarii chemați sub drapel, rostit de Lt.-Colonel Aurel I. Gheorghiu; Corul și orchestra Pregătirii Premilitare, program de muzică; Indemnuri de Primăvară, poem de Mircea D. Rădulescu; Sfaturi igienice, rosite de medic maior Gh. Brezeanu. Semnalul orei.

— Duminică 12 Martie 1939, va avea loc la Postăvarul, concursul de ski anual, între subcentrele de pregătire premilitară, din Municipiul Brașov.

Probele vor consta din: slalom, coborâre și fond.

La acest concurs se vor acorda premii oferite de Primăria Municipiului Brașov, pentru fiecare probă. Premiile vor fi atât colective, — ce se vor acorda subcentrelor, — cât și individuale.

*

Donații. Pe lista Asociației Restauratorilor din Brașov au subscris pentru fondul clădirii Cercului Militar din localitate următoarele sume: Asociația Restauratorilor din Brașov 3700 lei, d-l Moise Popa președintele Asociației 1000 lei, d-l Ioan Moșoțu vice-președ. 1000 lei. Câte 500 lei d-nii Gogu Mosloc, Jean Aldica, Nicu Căntănoiu, C. Miron, Cristian Closs, Spinrad Andor și Lantz Naf-talie. Câte 300 lei d-nii Iosif Nistor și Gh. Cărlan și 200 lei d-l Ilie Saghin.

Total 10.000 lei, sumă ce s'a vărsat Cercului de Recrutare Brașov.

*

Societatea T. A. Sf. Gheorghe din Brașov-Tocile, în ședința adunării generale din 19 Februarie a. c. a ales următorul comitet: director preot Candid Muslea, președinte de onoare Bizdideanu Dumitru, președinte Prunache Dumitru, vice-președinte Bunghez Vasile, secretar Nicolae Stînghe, casier Frigător Traian, controlor Ardeleanu Gheorghe, bibliotecar Bucă Ioan, membrii: Bădițoi Gheorghe și Inălbitor Maria, vătaf Găitănăr Vasile.

*

Expoziție de pictură. Vineri 10 Martie ora 18 a avut loc în localul din Str. Regele Carol 41 (alături de B. N. R.) Brașov vernisajul expoziției de artă plastică a pictorilor Schweitzer-Cumpănă, M. Teșanu, Müller-Stăncescu, Bărcănescu, L. Biju, Gh. Lazăr, A. Mănculescu, D. Florian, P. Ioanid, P. Vartanian, O. Răju, C. Ardeleanu, N. Cateli. Expoziția rămâne deschisă 10 zile.

*

Nu cetiți gazete vrăjmașe intereselor neamului.

Solidaritatea

Înțelegerii Balcanice și Români din Jugoslavia.

În urma Consiliului permanent al Înțelegerii Balcanice și Conferinței de presă a Înțelegerii Balcanice, s'a verificat încă odată identitatea de vederi ce caracterizează aceste țări, într'o salutare păcii.

Statele balcanice, care până eri erau considerate ca locul de nod plecau tulburările periculoase Europei și întregii omeniri, au dat dovada că se gândesc cu fanatism la menținerea păcii și la salvarea civilizației, ceea ce au putut constata și țările mari din Occident, care, au făcut să apară nouri negri la orizont, nouri ce împăspătează în memoria omenirii catastrofa războiului celui mare.

Țările balcanice, care, până eri erau considerate de către Statele Occidentale ca o bubă neagră și ca o rușine pentru civilizația bătrânei Europe, care nu pierde ocazia de a-și manifesta superioritatea gândirilor sale, în comparație cu acele ale Balcanului și care azi poate constata că, într'ocârm privește păstrarea păcii și a civilizației, statele balcanice sunt acelea care pot sta pe primul plan pe când țările din Occidentul Europei apar ca umbrite de neînțelegeri.

Dacă ziua de mâine ne rezervă o nouă catastrofă, aceasta își va avea origina în țările mari, care, preocupate de ambiții personale, al poștei de supremație și de hegemonie, asupra statelor mici, fie din Europa, fie din Orient, vor duce Europa spre pierzanie. Căci, țările asupra cărora se desfășoară această hegemonie sunt nemulțumite într'ocârm li se calcă suveran-

tatea internă și externă și astfel, ele caută să se descătușeze, introducând principii naționaliste — singurele salvatoare și binefăcătoare pentru orice națiune, prin adaptarea devizei „prin noi înșine și orice pentru națiune.”

În al doilea rând, această acțiune hegemonistă răscolește invidia celorlalte state mari, ca hegemonii mai restrânse, ceea ce iarăși înseamnă prilej de îngrijorare.

Țările Balcanice n'au de cât un singur țel; acela de a contribui cât mai mult la menținerea liniștii și la consolidarea păcii.

Dacă Țările balcanice vor ca sinceritatea sentimentelor lor să nu o poată pune în cumpănă nici cel mai aprig dușman, trebuie să lichideze în mod grabnic toate problemele existente în interior. Căci, precum România a știut să soluționeze problema minoritară în așa fel, încât azi la noi aproape că nu există această problemă, știut fiind că încă din prima zi dela Unire, minoritarii noștri s'au bucurat de depline drepturi, egale cu ale populației majoritare — fapte care totuși nu i-au împiedecat să manifeste suferinți imaginare, atâtea fiind adeseori de latifundiarilor budapeșteni, — drepturi care azi, prin bunăvoința M. S. Regelui Carol II, au fost formulate printr'un decret-lege, având toate libertățile noastre — tot așa trebuie să procedeze și celelalte state din Înțelegerea Balcanică, sau cel puțin în mod asemănător, cu minoritarii lor, pentru o mai adâncă cimentare a situației interne